

UNAPREĐIVANJE SARADNJE – BILTEN

IPA programa prekogranične
saradnje Crna Gora-Albanija i Crna
Gora-Kosovo 2014-2020 i 2021-
2027

Septembar 2024

SADRŽAJ

Dvadeseto izdanje biltena donosi informacije o aktivnostima i događajima koji su sprovedeni u IPA programima prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo* 2014-2020 i 2021-2027. Programe i projektne aktivnosti finansira Evropska unija.

Više informacija o programima možete pronaći u nastavku.

IPA III CBC Program Crna Gora - Albanija

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju perkograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

IPA III CBC Program Crna Gora - Kosovo

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju perkograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

- Objavljen Prvi poziv za dostavljanje predloga projekata u okviru IPA III.....2
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija...2
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija...4
- Promovisan IPA CBC program Crna Gora – Albanija.....9
- Sastanak Upravnog odbora projekta održan u Podgorici...9
- Sastanak Upravnog odbora projekta održan u Podgorici.....10
- Održan Forum za traženje projektnih partnera za 1. Poziv u okviru IPA III Crna Gora – Kosovo.....10

Ova publikacija je izdata uz podršku Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

*Ovakvo imenovanje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa rezolucijom UNSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskom proglašenju nezavisnosti.

Objavljen Prvi poziv za dostavljanje predloga projekata u okviru IPA III!

Prvi poziv za podnošenje predloga projekata u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo 2021-2027 objavljen je 10. septembra 2024. godine. Rok za dostavljanje projektnih sažetaka je **25. oktobar 2024. godine**.

Poziv je otvoren za lokalne samouprave zastupljene u programskoj oblasti, lokalne i regionalne razvojne organizacije/agencije, nacionalne vlasti i institucije koje se bave turizmom, životnom sredinom, kulturom, poslovna udruženja, organizacije za podršku poslovanju, institucije za promociju samozapošljavanja, privredne i zanatske komore, organizacije civilnog društva (OCD), zadruge/udruženja poljoprivrednika, razvojne organizacije/agencije, obrazovne, naučno-istraživačke institucije i organizacije, institucije i organizacije odgovorne za pružanje socijalnih usluga.

U okviru ovog poziva biće podržani projekti u vrijednosti do 400.000 eura koji imaju za cilj povećanje prekograničnog zapošljavanja mladih i ranjivih grupa, kao i projekti u vrijednosti do 600.000 eura koji imaju za cilj podsticanje održivog turizma u prekograničnom regionu. Trajanje projekata je ograničeno na **26 mjeseci** za projekte iz oblasti zapošljavanja, a za projekte iz oblasti turizma **30 mjeseci**, dok je ukupan budžet ovog poziva **5,4 miliona eura**.

Programsko područje u Crnoj Gori obuhvata opštine: Andrijevića, Bar, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Podgorica, Rožaje, Tuzi, Ulcinj i Zeta. Na Kosovu programska oblast obuhvata: Peć, Istok, Klinu, Junik, Dečane i Đakovicu.

Sve informacije o Prvom pozivu dostupne su na sledećem [linku](#).

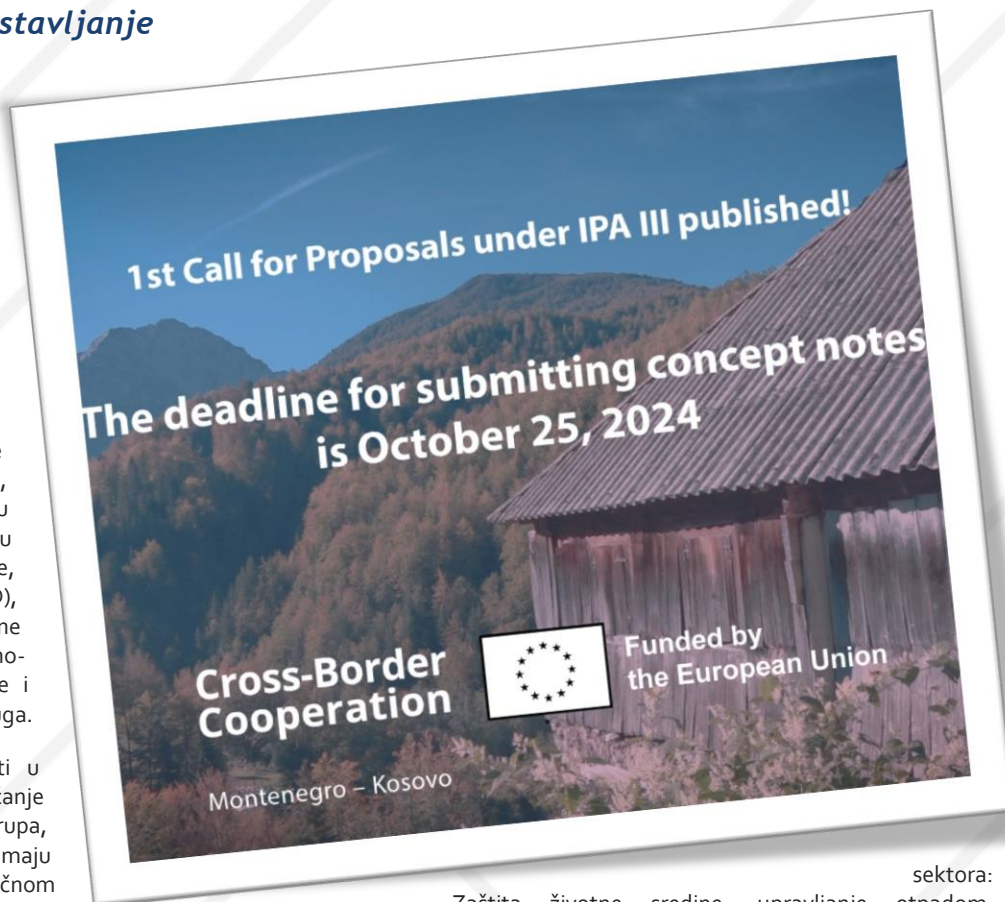
Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija

Podrška potencijalnim preduzetnicima u oblasti Fuš-Arez i Malsi e Male

U avgustu je objavljen poziv za podršku potencijalnim preduzetnicima iz opština Fuš-Arez i Malsi e Male. Poziv podrazumjeva proces selekcije u dva koraka. Naime, prvo će biti sprovedena predselekcija 10 kandidata, nakon čega će uslijediti konačna selekcija najviše 5 kandidata, kojima će biti dodijeljeno maksimalno 5.000 eura za ulaganje u svoje nove biznise.

Prednost će imati startapi koji uključuju ranjive grupe, aktivnosti usmjerene na zapošljavanje ranjivih grupa, poslovne inicijative koje promoviraju prekograničnu mobilnost radne snage, kreiranje novih proizvoda i usluga, razvoj marketinškog plana, strategije umrežavanja,

stvaranje operativnih struktura i aktivnosti za izgradnju kapaciteta za ugrožene grupe (žene, mladi, dugotrajno nezaposlena lica, osobe sa invaliditetom). Predložene ideje treba da se razvijaju u opštinama Fuš-Arez i/i Malsi e Male, koje bi idealno pripadale jednom ili više od sledećih

sektora: Zaštita životne sredine, upravljanje otpadom, poljoprivreda i ruralni razvoj (zelena ekonomija), turizam, tehnologija i inovacije.

Tokom jula 2024. godine, Institut za održive politike u saradnji sa opštinom Fuš-Arez organizovao je 5 teorijskih obuka tokom kojih je 35 odabranih, dugotrajno nezaposlenih aplikanata iz ruralnih i prigradskih područja Fuš-Arez i Malsi e Male učestvovalo u ovim aktivnostima izgradnje kapaciteta koje su obuhvatale različite teme kao što su metode traženja posla, pravila važna za intervju za posao, kompetencije za zapošljavanje, izgradnja ličnog brenda na društvenim medijima, umrežavanje, efikasna komunikacija na radnom mestu, strategije rješavanja konflikata, građenje odnosa i vještine timskog rada, korišćenje online platformi, mogućnosti za profesionalni razvoj, itd.

Sprovedene akcije čišćenja u Gusinju

U okviru projekta *Zajednička akcija zaštite životne sredine – JEPA*, koji realizuju Opština Gusinje i Opština Puka, u okviru projektnih aktivnosti tokom jula 2024. godine završene su akcije čišćenja u Gusinju. Naime, vodeći partner je uz podršku volontera očistio obalu rijeke Grnčar i školski poligon, kao i Ali-Pašine izvore i naselje Vusanje. Cilj akcije bio je doprinos očuvanju životne sredine u Gusinju.

Štaviše, u cilju zaštite životne sredine i unapređenja komunikacije između lokalne samouprave i građana, projektni partneri su razvili aplikaciju [Green Alert Gusinje](#) i [Green Alert Puke](#), putem koje je moguće prijaviti problem u oblasti zaštite životne sredine u jednostavan način i time se doprineše zdravijoj životnoj sredini.

Odabrane i podržane najbolje poslovne ideje

Aktivnosti na osnaživanju učesnika za pokretanje sopstvenog biznisa nastavljene su u okviru projekta *Vještine za posao Albanija – Crna Gora* koji realizuju NVO Biznis Start Centar Bar, Privredna komora Crne Gore i Albanska investiciono-razvojna agencija.

U Crnoj Gori i Albaniji je julu 2024. godine završen set aktivnosti koje su predviđale sesije za izgradnju kapaciteta, mentorstvo i finansijsku podršku. Tokom radionica učesnici su edukovani o mogućim načinima finansiranja poslovnih ideja, kao i o tome kako da poslovnu ideju prezentuju finansijerima, dok su uporedo bili podržani od mentora u izradi njihovih biznis ideja.

Učesnici radionica iz obje zemlje, nakon završenih predavanja i uz mentorsku podršku za pokretanje biznisa, pripremili su i predali svoje biznis planove. Nakon podnošenja, oni su svoje poslovne ideje predstavili komisiji. Pobjedničke nagrade u iznosu od 3.000 eura dodijeljene su za 8 najboljih biznis planova u Crnoj Gori i za 5 najboljih biznis planova u Albaniji.

Nova oprema za nadzor šuma u Baru i Skadru

Bolji nadzor nad šumama, biodiverzitetom i zdravlju ekosistema omogućeno je tehnologijom daljinske detekcije, satelitskim snimcima i geografskim informacionim sistemima (GIS) koji će se koristiti u Opštini Skadar i Opštini Bar, što značajno doprinosi poboljšanju sistema očuvanja i upravljanja šumama. Sistem za detekciju požara je isporučen u Skadru i Baru tokom jula 2024. godine, dok će projekat dalje omogućiti izgradnju nadzorne stanice opremljene naprednim alatima za obradu i vizuelizaciju podataka na Volujici u Baru i na brdu sela *Bardhaj* u Administrativnoj jedinici *Rrethina*.

Projekat *Izgradnja pametnih šuma* koji ima za cilj rano otkrivanje, minimiziranje požara, zaštitu ljudskih života i poboljšanje efikasnosti u upravljanju požarima, realizuje Fondacija za lokalnu autonomiju i upravljanje (FLAG) iz Albanije, u partnerstvu sa opštinama Bar i Skadar.

Co-funded by
the European Union

MNE-ALB
IPA CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMME
MONTENEGRO-ALBANIA 2014-2020

Kontakte emergjence në Shqipëri
☎️ 128 Shërbimi Zjarrfikës
☎️ 112 Shërbimi i Emergjencës
☎️ 129 Policia e Shtetit

Kontakte emergjence në Mal të Zi
☎️ 123 Shërbimi Zjarrfikës
☎️ 112 Shërbimi i Emergjencës
☎️ 122 Policia e Shtetit

Održane nacionalne radionice

Organizovane su dvije nacionalne radionice u okviru projekta *Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere* koji realizuju EDEN centar, Nacionalna agencija za zaštićena područja u Albaniji i EnvPro i Nacionalni parkovi Crne Gore.

Naime, kao nastavak, u periodu od 12. do 14. juna 2024. godine održana je Druga nacionalna radionica sa fokusom na analizu situacije, konceptualni model i zoniranje u odnosu na napore pripreme sliva Skadarskog jezera za nominaciju za prekogranični rezervat biosfere. Štaviše, u Crnoj Gori je održana Treća nacionalna radionica o uspostavljanju prekograničnog rezervata biosfere sliva Skadarskog jezera sa fokusom na razumijevanje funkcija UNESCO MAB rezervata i identifikovanje prioriternih prijetnji, suočavanje sa zajedničkim izazovima i usklađivanje strategija za budući mandat rezervata biosfere,

kao i na razvijanju komunikacionih i obrazovnih strategija za budući rezervat.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo

“Djeluj PAMETNO - sačuvaj VODU”

U okviru projekta *Kulturno nasljeđe – djeluj PAMETNO, sačuvaj vodu!*, koji sprovodi NVO Kosovski centar za razvoj (KDC) u saradnji sa Vodovodom „Bistrica“ iz Bijelog Polja i Regionalnim vodovodom „Hidrodrini“ – AD Peć, nastavilo se sa aktivnostima u cilju poboljšanja upravljanja vodama u opštinama Peć i Bjelo Polje.

Projektni partneri privode kraju aktivnosti koje predviđaju nabavku, distribuciju i ugradnju pametnog vodomjernog sistema na odabranom području u prekograničnim opštinama. Cilj ove aktivnosti je smanjenje gubitaka vode zamjenom i ugradnjom vodomjera za daljinsko očitavanje. Oprema je već isporučena u kompaniji „Hidrodrini“ u Peći, dok će uskoro biti isporučena i u D.O.O “Vodovod Bistrica” u Bijelom Polju.

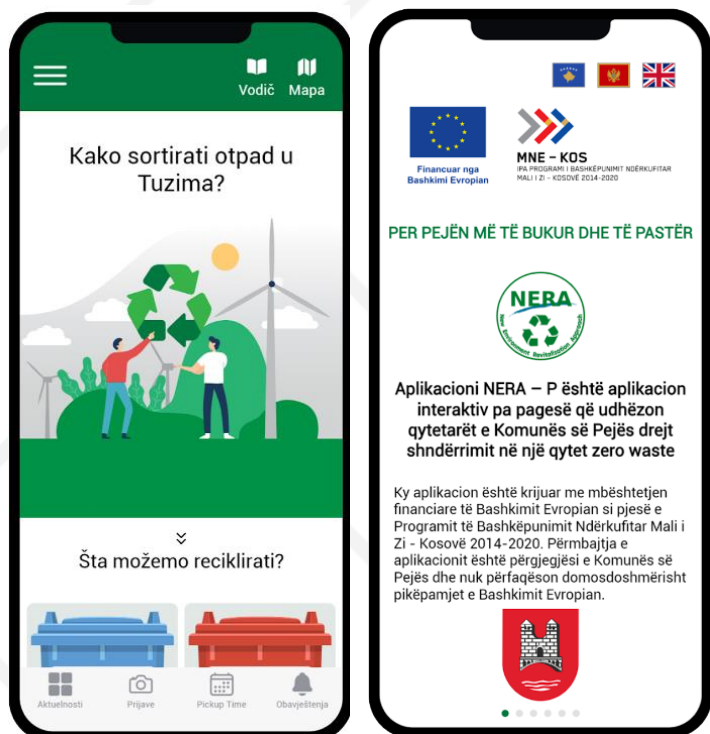
Tuzi i Peć zajedničkim naporima za čistije i zelenije gradove

Opština Tuzi i opština Peć nastavljaju sa realizacijom projekta *Novi pristup revitalizaciji životne sredine – NERA*.

Javna rasprava o lokalnom akcionom planu za životnu sredinu je organizovana u Peći i građani iz različitih sredina su se okupili da podijele svoja mišljenja i sugestije prije konačnog usvajanja dokumenta. Shodno tome, nakon javnih konsultacija, Skupština opštine Peć je zvanično odobrila Lokalni akcioni plan za životnu sredinu 29. maja 2024. godine. Ovaj plan označava značajan korak ka zelenijoj i održivijoj budućnosti zajednica u ovim opštinama.

Pored toga, u okviru projekta dizajnirane su i pokrenute aplikacije [Nera - T](#) i [Nera - P](#) kako bi se poboljšala efikasnost opštinskih službi u upravljanju otpadom i podstakla bolja komunikacija sa građanima radi poboljšanja zaštite životne sredine.

U cilju podizanja svijesti o upravljanju otpadom, projektni partneri su organizovali dvije edukativne radionice sa poljoprivrednim proizvođačima iz Tuzi i Peći, sa fokusom na ključne principe kompostiranja i metode za efikasnost kvaliteta, kao i primjenu najbolje prakse koju sprovode najuspješnije kompanije iz Evrope u primjeni koncepta „Zero Waste“.

Pored toga, održano je 20 edukativnih sesija sa preko 700 srednjoškolaca u opštinama Peć i Tuzi, uglavnom fokusiranih na temu smanjenja otpada, ponovnu upotrebu, reciklažu i kompostiranje kao ključne elemente pravilnog upravljanja otpadom i uticaja na životnu sredinu.

Opština Peć je nabavila ulične usisivače, visokotehnološke mašine koje će omogućiti lakši i efikasniji način održavanja ulica, kao i alate za održavanje kao što su samopokretne makaze za travu i makaze za živu ogradu, koje osiguravaju održavanje zelenih površina bez većeg napora.

U cilju poboljšanja efikasnog upravljanja otpadom i reciklaže u zajednici, Opština Tuzi je postavila podzemne kontejnere za sortiranje otpada širom opštine, kao i plastične kante velikog kapaciteta na 10 ključnih lokacija za četiri vrste otpada: plastiku, papir, metal i organski otpad. Sa druge strane, Opština Peć je postavila kante za odlaganje sitnog smeća duž rijeke u Peći.

Takođe, zaposleni u D.O.O „Komunalno – Komunale“ u Tuzima završili su aktivnosti izgradnje kapaciteta za pružanje usluga građanima po konceptu „Zero Waste“ i pokrenuli aktivnost isporuke vreća za odvajanje otpada za 480 domaćinstava.

Pratite [stranicu](#) projekta za više informacija.

Priprema mladih za zapošljavanje

Partneri na projektu, Institut za strateške studije i projekcije (ISSP), Institut za razvojne politike (INDEP), Privredna komora Crne Gore i Opština Mojkovac u okviru projekta *Mladi NEET: Nove mogućnosti za posao i povećanje zapošljivosti – "UNEETED"*, počeli su sa aktivnostima koje imaju za cilj poboljšanje društvenog položaja mladih NEET osoba u 8 opština u Crnoj Gori i na Kosovu.

Obuka za mlade NEET osobe održana je Bijelom Polju u periodu od 12. do 14. juna 2024. godine i okupila je 20 mladih iz Crne Gore i sa Kosova. Tokom obuke, učesnici su imali priliku da ukažu na svoje probleme i izazove po pitanju društvene integracije, traženja posla, pristupa obrazovanju i profesionalnog razvoja. Obuka je bila fokusirana na različite aspekte tržišta rada, aktuelne trendove i načine kako da se mladi bolje pripreme za zapošljavanje.

Takođe, INDEP je u Peći organizovao zajednički seminar za 20 mladih osoba sa Kosova i Crne Gore, u periodu od 5. do 7. jula 2024. godine. Tokom tri dana, učesnici su se pohađali predavanja o mogućnostima zapošljavanja, osnovnim vještinama i aktuelnim trendovima u industrijama. Ova radionica je pružila vrijednu platformu za ove mlade pojedince da povećaju svoju zapošljivost, bolje upoznaju probleme, druže se i pripreme za buduću karijeru.

Partneri na projektu su takođe finalizovali i objavili istraživanja sa ciljem da identifikuju izazove sa kojima se suočavaju mlade NEET osobe i da istraže nove mogućnosti za poboljšanje njihove zapošljivosti i njihovu integraciju na tržište rada u [Crnoj Gori](#) i na [Kosovu](#).

Aktivnosti izgradnje kapaciteta za mlade na Kosovu i u Crnoj Gori

U okviru projekta *Bez granica!* koji realizuju Privredna komora Crne Gore, Privredna komora Republike Kosovo, Regionalni biznis centar Berane i Obrazovni, Institut za obuku i istraživanje (ETRI), u jul 2024. godine objavljen je Poziv za pohađanje sertifikovanih obuka o turističkim vodičima na Kosovu.

Takođe, od maja 2024. godine, partneri na Kosovu organizovali su obuku za 15 mladih ljudi iz opština Peć, Istok, Klina, Junik, Dečani i Đakovica. Mladi će u narednom period nastaviti sa mentorstvom tima stručnjaka angažovanih na projektu. Nakon obuke, mladi koji dobiju sertifikat će imati priliku da konkurišu za finansijske grantove za početak realizacije poslovnih ideja.

U Crnoj Gori je uspješno završena tromjesečna obuka za razvoj biznis ideja tokom koje su učesnici imali priliku da steknu vještine i znanja neophodna za unapređenje svojih poslovnih ideja. Obuka je obuhvatala definisanje problema, analizu ciljne grupe, generisanje i razvoj poslovnih ideja, kao i testiranje ideja i izradu prototipa, značaj strateškog planiranja za razvoj poslovanja, analizu okruženja i potreba (SWOT, PESTEL analiza), kao i značaj postavljanja poslovnih ciljeva i izbora strategija za postizanje ciljeva. Učesnici su se upoznali sa različitim modelima registracije preduzeća, pravno-administrativnim uslovima, dozvolama i licencama potrebnim za pokretanje biznisa. Praktični dio obuke podrazumijevao je izradu kontrolne liste dokumenata potrebnih za registraciju preduzeća.

Štaviše, kroz obuku o digitalnom marketingu i marketingu sadržaja, učesnici su upoznati sa ključnim elementima digitalnog marketinga kao što su internet stranice, društvene mreže, e-pošta, SEO i PPC. Kroz praktične vježbe, imali su priliku da kreiraju profile na društvenim mrežama i razvijaju strategije sadržaja, fokusirajući se na integraciju različitih kanala digitalnog marketinga.

Oprema i vozila za komunalna preduzeća u Crnoj Gori i na Kosovu

Kroz projekat Prekogogranični zeleni dogovor, projektni partneri FORS Montenegro, ECMI Kosovo i Opština Berane nastavljaju sa aktivnostima u cilju unapređenja zaštite životne sredine u prekograničnom regionu između Crne Gore i Kosova. U Crnoj Gori je završena nabavka vozila za komunalna preduzeća i inspekcije. Naime, dostavljena su 2 vozila, kao i kamion za sakupljanje otpada nadležnim institucijama, dok će oprema za komunalna preduzeća i inspekcije na Kosovu biti nabavljena u narednom periodu.

U Peći je u maju 2024. godine organizovana druga prekogranična obuka o unapređenju sistema upravljanja čvrstim otpadom za predstavnike institucija nadležnih za zaštitu životne sredine, komunalne i inspeksijske službe i komunalna preduzeća u cilju jačanja njihovih kapaciteta i razvoja prekogranične saradnje u ovoj oblasti. Učesnici su imali priliku da saznaju o mogućnostima unapređenja upravljanja otpadom kroz upoznavanje sa savremenim standardima i praksama u ovoj oblasti, značajem cirkularne ekonomije u upravljanju otpadom, projektovanjem i planiranjem deponija, mjerama za njihovu sanaciju, itd. Uz to, projektni partneri su objavili brošuru o dobroj praksi Evropske unije u oblasti upravljanja čvrstim otpadom, koju možete preuzeti [ovdje](#).

Nekoliko EKO događaja i aktivnosti sproveli su projektni partneri sa obje strane granice. Naime, partneri su obilježili Dan planete Zemlje i Svjetski dan zaštite životne sredine, dok su EKO karavani sa promotivnim aktivnostima započeli u Klini 5. juna 2024. godine.

Takođe, organizovano je 26 EKO radionica za preko 500 učenika osnovnih i srednjih škola, kao i 5 EKO radionica za preko 150 predstavnika lokalnog stanovništva. Osim toga, u toku je kampanja podizanja svijesti o smanjenju upotrebe plastičnih kesa kroz direktan kontakt sa građanima i saradnju sa lokalnim biznisima. Takođe, u Crnoj Gori i na Kosovu je u toku istraživanje o strukturi otpada i mogućnostima za unapređenje sistema upravljanja otpadom u nekim od ciljnih opština.

U toku je turistička valorizacija Tumbarica u Beranama i turskog kupatila u Peći

Vodeći partner JU Polimski Muzej u saradnji sa kosovskim partnerom NVO Marimangat e Pejës nastavili su sa konzervatorskim radovima na arheološkom lokalitetu Tumbarice i turskom kupatilu u Peći u okviru projekta *Evokacija i privlačnost kulturnog nasljeđa – hrišćanska antika i tursko kupatilo za kulturni turizam*.

U okviru projekta, u Beranama je organizovana Arheološka omladinska manifestacija u periodu od 5. do 6. juna 2024. godine, sa ciljem informisanja i povećanja znanja učenika o metodama i tehnikama koje se koriste prilikom iskopa i konzervatorskih radova, kao i sa 3D skeniranjem i fotogrametrijom kao savremene metode za digitalno očuvanje i praćenje kulturnih lokaliteta i spomenika. Događaj je uključivao arheološka predavanja i radionice sa učenicima, dok su se učenici iz Berana i Peći ujedno odlično proveli istražujući istorijski zamak Tumbarice.

Pored toga, projektni partneri su kreirali digitalnu platformu za 3D modele sa informacijama o hrišćanskoj antici i turskom kupatilu koji stvaraju kulturno i turistički atraktivan materijal i omogućavaju lako dostupne informacije turistima, posjetiocima i istraživačima. Pogledajte [ovdje](#) video o modelu digitalne platforme.

C.L.O.S.E.R.

Na Kosovu, nova i inovativna aktivnost proizašla je iz radionica o razvoju plana upravljanja za „Creative Hub Vest“. Ova inicijativa je usmjerena na testiranje regionalnog uticaja projektnih aktivnosti u zapadnom dijelu Kosova. Naime, radionica je okupila studente iz šest opština zapadnog ekonomskog regiona za nezaboravno iskustvo na lokalitetu kulturnog nasljeđa „Ura e Fshejt“. Ova uzbuđljiva pilot aktivnost imala je za cilj da podstakne regionalnu saradnju i kulturno-avanturistički duh među mladima. Integracijom kulturnog nasljeđa sa aktivnostima na otvorenom, projektni partneri su imali za cilj da stvore nezaboravno iskustvo koje naglašava jedinstven spoj istorije i prirode.

Takođe, projektni partneri su najavili uspješan završetak dvije ključne aktivnosti u Opštini Bar. Naime, organizovane su dvije radionice na temu „Interpretacioni sadržaj revitalizovanih kulturnih ruta Starog grada Bara“ koje su okupile stručnjake i entuzijaste sa obje strane granice da se udube u istoriju, kulturu i budućnost ovog kulturnog nasljeđa. Takođe, organizovan je najsavremeniji kurs prekogranične obuke sa ciljem osnaživanja lokalnih mladih sa osnovnim STEM vještinama. Fokusirajući se na 3D modeliranje i programiranje, ovim projektom pokrenuće se revolucija u oblasti menadžmenta u turizmu kroz podsticanje inovacija i tehničkih vještina među talentovanim mladim učesnicima.

Projekat C.L.O.S.E.R. – Održiva ekonomska revitalizacija kroz mogućnosti vođene kulturom sprovode Kosovoska Fondacija za kulturno nasljeđe bez granica i Opština Bar.

Obuke na poslu za mlade

NVO Juventas iz Crne Gore i NVO Lavirint sa Kosova u okviru projekta *U zapošljavanju, obrazovanju, obuci – IN EET* nastavili su sa aktivnostima izgradnje kapaciteta kako bi doprinijeli zapošljivosti i mogućnostima za socijalno uključivanje ranjivih grupa stanovništva i njihovom pristupu tržištu rada. S tim u vezi, mladima su omogućene obuke na radnom mestu, prakse, specijalizovane i sertifikovane obuke i radne prakse.

Naime, za mlade u Crnoj Gori je obezbijeđeno 40 obuka na radnom mjestu, od kojih je 28 završeno, a 12 je u fazi finalizacije. Shodno tome, do sada je zaposleno 12 lica koja su završila obuku na radnom mestu. Takođe, kursevi za pretkvalifikaciju su modifikovani prema

potrebama ciljne grupe i obezbeđeno je 10 kurseva, dok će 10 biti organizovano za ostale grupe mladih. Pored toga, u zatvoru je organizovano 18 kurseva zanimanja u Crnoj Gori.

Na Kosovu su do sada realizovane 22 obuke na radnom mestu za mlade i planirano je još 18, dok su za 15 zatvorenika obezbjedili stručne kurseve. Pored toga, planirano je da se na Kosovu organizuju i kursevi za prekvalifikaciju.

Turistički festivali na otvorenom u Crnoj Gori i na Kosovu

U okviru projekta *Turizam za budućnost*, projektni partneri NVO REA Priština i Planinarsko društvo „Đeravica“, Opština Kolašin i Institut za preduzetništvo i ekonomski razvoj organizovali su događaje koji su imali za cilj promociju i brendiranje turističkog sektora u Kolašinu i Peći. Naime, organizovani su festivali turizma i kreirane eko staze u ova dva grada, što je omogućilo internacionalizaciju turističke ponude, nasljeđa i kulture.

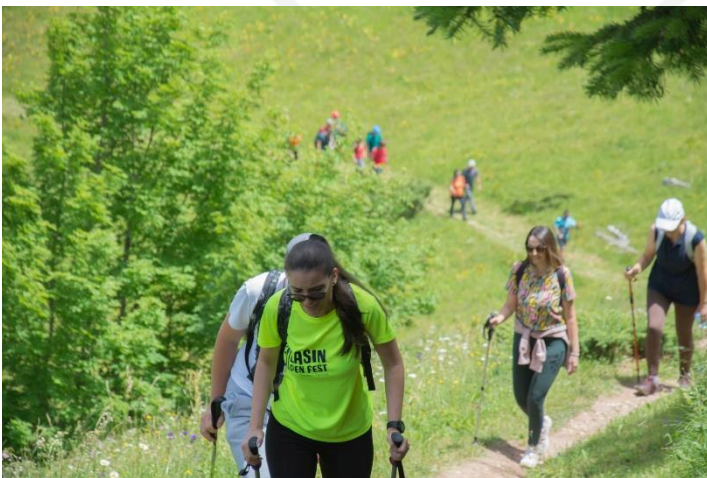

Turistički festival „*Peja Tourism Outdoor*“ organizovan je u periodu od 24. do 26. maja 2024. godine i imao je za cilj da posluži kao dokaz zajedničkih napora javnih i privatnih institucija na unapređenju sektora turizma i

kulturnog nasljeđa u Peći. Kroz širok spektar aktivnosti i događaja, posjetioci su imali priliku da istraže prirodne ljepote, avanturu i kulturnu baštinu ovog kraja. Aktivnosti su uključivale pješaćenje, vožnju biciklom, penjanje po stijenama, paraglajding, posjete pećinama i mnoge druge, uključujući izlete kulturnim stazama Peći. Osim avanture i nasljeđa, festival je sadržao i bogate kulturne programe i konferencije koje se bave važnim pitanjima kao što su razvoj infrastrukture avanturističkog turizma i izazovima u održivom menadžmentu turizma. Kliknite [ovdje](#) da pogledate video sa događaja iz Peći.

Turistički festival „*Kolašin Open Fest*“ organizovan je u periodu od 28. do 30. juna 2024. godine. Koncept festivala je osmišljen tako da spoji i ukrsti aspekte prirode, avanture, kulture i održivog turizma. Partneri na projektu ulažu napore da ovaj festival postane tradicionalna manifestacija koja će godinama privlačiti posjetioce iz cijelog svijeta. Cilj festivala je bio izgradnja brendiranog turističkog identiteta kroz zabavu, hranu i avanturu, promociju i umrežavanje turističkih potencijala Kolašina. Održano je oko 30 različitih aktivnosti i događaja tokom tri dana trajanja festivala.

Početne aktivnosti predviđale su uzbudljivu panoramsku džip safari vožnju, zatim aktivnosti kao što su planinarenje, biciklizam, penjanje po stijenama, šetnja poučnom stazom, uz fakultativne vožnje čamcem, via ferrata u selu Lipovo, posjeta kanjonu, ture, degustaciju tradicionalne hrane, edukativni kutak za djecu, rafting, trčanje na stazama, zip line, avanturistički park, umjetničko slikanje i mnoge muzičke predstave uživo, itd. Snimak sa manifestacije u Kolašinu pogledajte [ovdje](#).

Promovisan IPA CBC program Crna Gora - Albanija

U okviru Nedelje Evrope 2024, 3. maja 2024. godine, mladi Prve generacije Evropske prolećne škole, koju je organizovala Opština Skadar uz podršku Evropske unije, imali su priliku da se informišu o dostignućima i mogućnostima IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija.

Projektna službenica u Anteni u Skadru, Nersada Mandija, predstavila je rezultate IPA II projekata, mogućnosti u okviru nove Ipe i šta se očekuje od implementacije projekata u okviru programske oblasti a tiče se mladih. Na kraju sesije, učesnici su posjetili Muzejsku sobu u starom gradu Drišt, koja je renovirana uz podršku programa.

Sastanak Upravnog odbora projekta tehničke podrške održan u Podgorici

U Podgorici je 25. juna 2024. godine održan sastanak Upravnog odbora projekta tehničke podrške. Tokom sastanka odobren je završni izvještaj prethodne tehničke podrške i usvojen novi Poslovnik o radu UOP. Nakon toga, razgovaralo se o planiranju i rasporedu narednih koraka u vezi sa Četvrtim pozivom za podnošenje predloga projekata za Program Crna Gora – Albanija, kao i planiranju i rasporedu Prvog poziva za podnošenje predloga projekata za oba programa.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta potencijalnih aplikanata u okviru IPA III Crna Gora - Kosovo

Zajednički tehnički sekretarijat je u saradnji sa Ministarstvom evropskih poslova Crne Gore, Ministarstvom finansija Crne Gore – Direktoratom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) i Ministarstvom administracije lokalne samouprave Republike Kosovo, organizovao trodnevne obuke na temu upravljanja projektnim ciklusom za potencijalne aplikante iz programske oblasti Crne Gore i Kosova.

U periodu jun-jul 2024. godine, u okviru pripremnih aktivnosti prije objavljivanja Prvog Poziva u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo, organizovane su četiri obuke na temu izrade predloga projekata u skladu sa pravilima EU.

Naime, dvije obuke za upravljanje projektnim ciklusom bile su namijenjene samo za lokalne vlasti programskog područja iz Crne Gore i Kosova i održane su u Baru u periodu od 11. do 13. juna za crnogorske opštine i u Peći u periodu od 3. do 5. jula 2024. godine za lokalne vlasti sa Kosova. Druge dvije obuke bile su posvećene drugim potencijalnim aplikantima iz Crne Gore i Kosova, odnosno jedna je organizovana u Beranama u periodu od 19. do 21. juna 2024. godine i jedna u Istoku u periodu od 10. do 12. jula 2024. godine. Cilj obuka je bio razvoj i jačanje kapaciteta lokalnih vlasti i drugih potencijalnih aplikanata iz programske oblasti Crne Gore i Kosova u oblasti izrade i pripreme predloga projekata.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta su posebno osmišljene da pripreme potencijalne aplikante za predstojeći Poziv u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2021-2027, a obukama prisustvovalo 59 učesnika.

Održan Forum za uspostavljanje projektnih partnerstava za Prvi poziv u okviru IPA III Crna Gora - Kosovo

Forum za uspostavljanje projektnih partnerstava organizovan je kao dio pripremnih aktivnosti prije objavljivanja Prvog poziva za saradnju u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo. Forum je organizovao Zajednički tehnički sekretarijat Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo, u saradnji sa Upravljačkim strukturama Programa, Ministarstvom evropskih poslova Crne Gore, Ministarstvom administracije lokalne samouprave Republike Kosovo i Ministarstvom Finansije Crne Gore – Direktoratom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći EU (CFCU). Forum je organizovan u Peći, 26. jula 2024. godine, sa ciljem da se učesnicima pruži detaljna informacija o IPA III Programu prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2021-2027 i da se potencijalnim projektnim partnerima sa obje strane granice omogući da upoznaju jedni druge, da podijele i razgovaraju o svojim projektnim idejama i da uspostave lične kontakte za buduće partnerstvo i uspješnu saradnju na projektu.

Tokom prve sesije događaja učesnici su upoznati sa IPA III Programom prekogranične saradnje Crna Gora–Kosovo 2021-2027, principima prekograničnog partnerstva i okvirnim sadržajem Aplikacionog paketa. Štaviše, tokom druge sesije učesnici su učestvovali u tematskim radionicama od posebnog interesa za njih, gde su dobili više informacija o tematskim prioritetima programa, razmjenili projektne ideje, identifikovali moguće partnere, razmjenili kontakt podatke i stvorili osnovu za buduće moguće partnerstvo sa potencijalnim aplikantima sa druge strane granice.

Operativne strukture programa (kliknite logo kako bi posjetili njihovu internet stranicu)

Ministarstvo
evropskih
poslova

Montenegro
Ministry of Finance
Directorate for Finance and Contracting
of the EU Assistance Funds

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministritet Administratione Lokale Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Zajednički tehnički sekretarijat – **Sjedište**
Adresa: Beogradska 17, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: + 382 20 240 784; + 382 20 240 631;

Sanja TODOROVIC
Šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata
E-mail: sanja.todorovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Maja RADOVIC
Službenik za finansije i nabavke
E-mail: maja.radovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Nikola DJONOVIC
Projektni službenik
E-mail: nikola.djonovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Almir CAUSEVIC
Projektni službenik
E-mail: almir.causevic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Petar BELADA
Administrativni asistent
E-mail: petar.belada@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Skadar**
Adresa: Rruga Ndoc Çoba, br 1 Skadar, Albanija
Telefon: + 355 22 80 20 80;

Nersada MANDIJA
Projektna službenica u Anteni
E-mail: nersada.mandija@saspac.gov.al

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Priština**
Adresa: Ulica Tirana, ulaz D, V sprat, broj 53, (kompleks PRIME), 10 000 Prishtina, Kosovo

Gazmir RACI
Projektni službenik u Anteni
E-mail: gazmir.raci@jts-mne-alb-mne-kos.org

www.cbc-mne-alb.org | www.cbc-mne-kos.org

@cbc.mne.alb

@cbc_mne_alb

@cbc.mne.kos

@cbc_mne_kos

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Albania

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Kosovo